

# Christina A. Ulrichsen

- Avsender: Christina A. Ulrichsen
- Høringsinstans: Privatperson
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

## Avgitte svar

### Lovens formål og medlemskapsspørsmål

#### 1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

##### Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

##### Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☒ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

##### Eventuell kommentar

Forslagsstillers ønske om å signalisere likebehandling ved å samle alt i én lov, støttes. Imidlertid oppstår til dels store problemer i dette forsøket på å regulere ordningen av organisasjonen Den norske kirke i en lov som i all hovedsak regulerer helt andre områder. Det meste av lovforslaget forøvrig gjelder ikke for Dnk, hvilket er et signal om at sammenstillingen ikke harmonerer. Det aktuelle lovforslaget fremstår dessverre som svakt juridisk håndverk. Som jurist må en undres om forlaget overhodet er utformet av jurister. Lovteknisk er lovforslaget rotete og utilgjengelig, og med et for uklart språk. Det lovtekniske og det demokratisk begrunnede målet om beste mulig lovforståelse for alle lesere av loven, synes med dette forslaget å være ofret til fordel for «likhetsidealet». At dette forslaget til samling av tre forskjellige lover har blitt en uheldig konstruksjon, vises ved at det meste av loven ikke gjelder for Den norske kirke. Omvendt gjelder heller ikke reguleringen av Den norske kirke for de organisasjonene/tros- og livssynsamfunnene som behandles i resten av loven. Dette blir uryddig. Kapitlet om Den norske kirke er temmelig uvanlig formet som en egen rammelov med egen formålsparagraf i § 8, midt inne i en alminnelig lov som i tillegg har en egen formålsparagraf i § 1. Lovens tittel sier også mindre enn nødvendig om hva loven faktisk regulerer. Det bør synliggjøres

---

bedre at loven – som for øvrig har et økonomisk fokus - også inneholder lovreguleringen av organisasjonsordningen for Den norske kirke. Lovens tittel inneholder heller ingen antydning om at denne loven særlig regulerer vilkår for statlig økonomisk tilskudd. Og altså, enda mindre indikerer tittelen at leseren her også vil finne regler for ordningen av landets grunnlovsbestemte folkekirke - Den norske kirke. Det bør fortsatt være en egen lov for Den norske kirke. Den norske kirke er blant landets aller største organisasjoner, med en landsomfattende virksomhet, og med mange ansatte og tillitsvalgte. Den norske kirken utfører omfattende samfunnsnyttige oppgaver, i tillegg til direkte offentlig tjenesteyting. Kirken forvalter mange og store nasjonale kulturskatter i form av bygninger, inventar og kunst. Kirkens særskilte posisjon og oppgaver i det norske samfunnet, gir kirken et helt spesielt behov for en lovgivning som skiller seg klart ut fra andre trossamfunn. Arbeidet med bedre og likhetssøkende lovregulering for alle T&L, inkludert Dnk, må gjøres på en grundigere, bredere og mer empirisk og konsekvensbasert måte. Det endelige juridiske lovarbeidet må resultere i oppklarende, tydelige og tilgjengelige lover, av høyere lovteknisk kvalitet.

## 2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☒ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Forslaget til formulering av lovens formålsbestemmelse støttes, da denne legger til grunn en premiss om at staten i utgangspunktet har en positiv og understøttende tilnærming til tros- og livssynssamfunn. Formålet i kap. 1 harmonerer imidlertid ikke med formålet i forslagets kap 3. Se jf. kommentaren til spørsmål 1 ovenfor.*

**3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"**

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☒ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Den foreslåtte definisjonen er for svak.*

**4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves**

jf. [kap. 18](#) og [§§ 2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Å regne barna som fullverdige medlemmer, handler mye om å respektere barn og deres sterke behov for å høre til i sitt/sine miljøer. Det å ekskludere visse aldersgrupper kan medføre at disse føler seg som mindre verdifulle medlemmer. Det er viktig å presisere at registrering som gir rett til økonomisk statsstøtte, er noe helt annet enn medlemskapsbetingelser. Staten bør sette sine egne vilkår for økonomisk støtte, men dette må ikke blandes sammen med «medlemskapet» og den tilhørigheten hver og en skal kunne føle til sitt T&L - på lik linje. Dette er igjen et argument for å ikke samle alt om T&L i én og samme lov. Det er gode grunner for å skille mellom lov som gjelder statsstøtte – og annen/andre lov(er) om den interne ordningen av T&L og Dnk.*

## Registrering og tilskudd

**5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år**

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig

☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Antar at dette antallet er satt utfra økonomiske beregninger, men 500 synes for høyt. det bør også tas med i en vurdering at mange T&L satser stort på å gi gode fritidstilbud til nettopp gruppen under 15 år. En slik aldersgrense kan slå negativt ut for de unge, som har sitt kor, sitt treffsted og/eller sin "ungdomsklubb" i regi av Dnk eller i andre T&L. Se forøvrig kommentar til spørsmål 4 .*

## 6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Nei, en slik adgang vil gi en utilsiktet mulighet til å omgå den begrensningen som ligger i antallsbestemmelsen for tilskudd. Det er hensiktsmessig om et minstekrav er absolutt, og kun gjelder per samfunn/rettssubjekt.*

## 7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Ja, og denne kan stå alene uten den foreslåtte samleadgangen i spørsmål nr. 6, jf. forslagets § 3, 2. ledd.*

## 8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Ja, dette er rimelig.*

**9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke**

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

| Velg et alternativ                                        | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input checked="" type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Den lokale tilknytningen og nærheten mellom kommunen og T&amp;L bør være positivt, men det er kanskje ikke hensiktsmessig hvis kommunene ikke ønsker/interessere seg for T&amp;L. Kommunen gir signaler som peker i retning av at de ikke ønsker å bidra på dette området.</i> |

**10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

| Velg et alternativ                                        | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input checked="" type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Vanskelig å forstå forskjellen fra pkt. 5. Ligger det her en implisitt forskjellsbehandling av andre T&amp;L samfunn i forhold til Dnk? Dette er igjen uheldig sammenblanding. Anbefaler egen lov om kun vilkårene for økonomisk statlig tilskudd til Tros- og livssynssamfunn.</i> |

**11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Mål om mest mulig likebehandling er viktig, men med unntak for de ekstrakostnader Dnk har i kraft av sine offentlige oppgaver og som følger av Dnks særegne rolle og stilling i det norske samfunnet.</i> |

**12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Enig, men det er også viktig at dette i tillegg gjelder de kirkene Riksantikvaren finner verneverdige, uavhengig av byggedato.</i> |

**13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                 |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Se jf. kommentar til nr. 11.</i> |

**14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                              |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Se også jf. kommentarer til nr. 11 og 13.</i> |

**15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet**

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                     |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Viktig med seriøs vurdering av unntakstilfeller.</i> |

**16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten**

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                        | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input checked="" type="radio"/> Ingen oppfatning |                     |

### 17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input type="radio"/> Viktig<br><input checked="" type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Det bør vurderes om lokal tilhørighet og lokalkunnskap vil ha betydning for saksbehandlingen.</i> |

## Den norske kirke

### 18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input checked="" type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Dnks organisering/ordning bør fortrinnsvis reguleres i en egen lov. Hvis et samlet lovforslag som det foreliggende: Dnk må nevnes i lovens tittel, slik at det er synlig at loven ikke bare regulerer statlig økonomisk støtte til T&amp;L, men også regulerer den interne ordningen av folkekirken – en av Norges største organisasjoner; Dnk Videre bør Dnk ha en egen del i loven, ikke bare et kapittel som virker tilfeldig plassert midt i helt andre formål og temaer, fordi Dnk- temaet skiller seg så vidt mye fra loven forøvrig – og lovforslaget slik det står er svært rotete og uklart da de fleste andre bestemmelsene ikke gjelder for Dnk og omvendt reglene i forslaget kapittel 3 gjelder ikke for andre T&amp;L. Viser til svar til spørsmål 1.</i> |

### 19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input checked="" type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <p><i>Enig i utvidet selvstyre og frihet til selv å organisere kirken, gitt skillet stat og kirke. Har likevel noen kritiske motforestillinger særlig til §§ 9 og 10. Bestemmelsene i disse to paragrafene vil svekke både soknets nåværende rettslige stilling, soknenes økonomiske selvstendighet og organisatoriske handlingsrom. Det er lagt opp til to rettssubjekter i ny rammelov. For Den norske kirke vil det være vesentlig at også ny lovgivning sikrer både soknene og Dnks frihet til å organisere henholdsvis soknets og rettssubjektet Den norske kirkes virksomhet. Å tenke seg all organiseringskompetanse samlet i Kirkemøtet, vil bety en så vesentlig inngripen i soknets nåværende autonomi at det kan stilles spørsmål ved om soknene fortsatt vil kunne betraktes som selvstendige rettssubjekter.</i></p> |

## 20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Enig<br><input checked="" type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <p><i>Gjeldende kirkelov har flere bestemmelser som detaljert regulerer forvaltningen av kirkebyggene. Ønsket om å redusere antall bestemmelser støttes. Lovforslaget knyttet til kirkebygg omtaler imidlertid kun to forhold: Det at kirkene eies av soknet og at Kirkemøtet fastsetter alt om regelverk og forvaltning for øvrig. Vi støtter at Kirkemøtet gis mer ansvar for overordnet regulering. Vi er likevel kritisk til at soknet som eier av kirkebygget ikke gis noen selvstendige oppgaver eller ansvar for bygget ut over det som Kirkemøtet velger å fastsette i en ordning. Det er en stor fordel at dagens ordning med større enheter som fellesråd, i lovs form gis ansvar og myndighet knyttet til drift og forvaltning av kirkebyggene. I større kommuner med mange sokn og dermed mange kirkebygg, er det nødvendig med en klar lovhjemmel</i></p> |



---

for at soknene kan eie kirker i fellesskap, slik situasjonen er for Oslo og Bergen i dag. Slikt sameie er en viktig forutsetning for rasjonell og forsvarlig drift av bygningsmassen, herunder sikring av riktig fagkompetanse.

**21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken**

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☒ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☒ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Som mottaker av betydelige offentlige midler er det avgjørende at det er åpenhet og ryddighet i tråd med offentlig forvaltningskultur, noe som bl.a. legger grunnlag for tillit og kontroll. Her bør det trekkes paralleller til andre lovers virkeområder for virksomheter som hovedsakelig finansieres av det offentlige, jfr. her f.eks., lov og forskrift om offentlige anskaffelser. En harmonisering synes nødvendig for å unngå tilfeller der offentligrettslige regler gjelder kun for deler av virksomheten.*

**22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent**

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Ser ikke helt nødvendigheten av egen lovhjemmel om dette, se her særlig pkt. 19 og kommentarene til dette punktet.*

**23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres**

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☒ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Prinsipielt støttes en utvikling som medfører mindre lovregulering av Den norske kirke. Utviklingen må imidlertid styres via lov, for å sikre hensiktsmessighet i den daglige driften. Den norske kirke er en av*

Norges største organisasjoner. Dnk forvalter uerstattelige kulturkatter. Dnk er ansvarlig for å drive profesjonell forvaltning av svært mange verneverdige bygg, som er åpne for publikum – ofte med store forsamlinger. Dnk er – og må i fremtiden i enda større grad være – en organisasjon som drives profesjonelt og med bred faglig kompetanse. Det konkrete lovforslaget skaper nå flere problemer enn det løser. Viktige forhold foreslås tatt ut av loven uten konsekvensvurdering. Forslaget vil også medføre betydelig omfordeling av myndighet fra kirken lokalt til kirken nasjonalt, uten at den samtidig gir nødvendige føringer for en slik omfordeling. KA har avgjørende og kritiske motforestillinger særlig til §§ 9 og 10. Bestemmelsene i disse to paragrafene vil etter deres vurdering svekke både soknets nåværende rettslige stilling, men også soknenes økonomiske selvstendighet og organisatoriske handlingsrom. Dette tiltredes. Lovforslaget viderefører ikke soknenes uttalte adgang til å eie kirkene i fellesskap, til tross for at dette er grunnleggende for en forsvarlig drift og forvaltning i større kommuner. Hver kirke skal ha hver sin prest, men hver eneste menighet kan ikke ha egen økonomiavdeling, personalavdeling, bygg- og forvaltningsavdeling osv. Lignende organisering har lang tradisjon i Oslo og andre større byer. Dette er hensiktsmessig og rasjonell organisering av kirkebyggforvaltningen. For kommuner med mange menigheter og flere kirkebygg, bør også et fast, felles organ for eierskap og forvaltning av kirker og gravlunder fortsatt forankres i loven, som en del av soknets organer. Feil og forsømmelser i kirkebyggforvaltningen og driften av disse kan medføre personskader og dødsfall, som igjen kan medføre erstatningsansvar - og i verste fall strafferettslig, personlig ansvar. Det er hensiktsmessig med en lovhjemlet kompetanse for Kirkemøtet til å opprette og nedlegge rettssubjekter som en del

**24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?**

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                                                                                                                                                                                    | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.<br><input type="radio"/> b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke. | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <i>Nærheten mellom kirke og kommune er et særpreg for Den norske kirke sammenlignet med f.eks. folkekirkene i de andre nordiske landene. Den norske kirke som folkekirke har utviklet seg innenfor en ordning med kommunal finansiering. Ordningen gjør at kommunene forholder seg aktivt til tro/livssyn, og den er et uttrykk for at kirkebyggene og den virksomheten som skjer der har en tydelig lokal tilknytning og skaper lokal tilhørighet. Ordningen muliggjør en finansierungsordning som tar hensyn til lokale forhold. Fra statens side er det ofte lagt til grunn at kommunalt finansierungs- og forvaltningsansvar gir mer effektiv ressursutnyttelse, bl.a. fordi en slik ordning ta høyde for lokale forhold. Kirke og kommune utfyller hverandre lokalt på områder som omsorg, opplæring, fritidstilbud, kultur mm. Også av disse grunner vil en lokal forankring være en ubetinget fordel.</i> |

## Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

**25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.**

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning |                     |

**26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

| Velg et alternativ                                                   | Hvor viktig er dette?                                                                                                  | Eventuell kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Enig<br><input type="radio"/> Uenig | <input checked="" type="radio"/> Viktig<br><input type="radio"/> Ikke viktig<br><input type="radio"/> Ingen oppfatning | <p>Det er i det nye lovforslaget, (§ 13), fremdeles soknet som skal eie kirkene og gravplassene. I gjeldende kirkelov legges soknets kompetanse til to selvstendige og likeverdige organer som hver på sine områder opptre på vegne av soknet; menighetsråd (etter § 9) og kirkelig fellesråd (etter § 14). Fellesrådsorganet, som p.t er ansvarlig hjemmelshaver og forvalter av eiendommene, nevnes ikke i forslag til ny lov. I nytt lovforslag er det opp til kirkemøtet å gi bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og om valg av disse. Det anses som meget viktig å fortsatt ha et lovfestet, felles kirkelig organ med fagkompetanse til å utøve forvaltning og eierskap på vegne av soknene. Noe annet vil kunne svekke muligheten til å ivareta interessene til kirkene og gravplassene på en forsvarlig måte. Med det nye lovforslaget kan man risikere at det blir menighetsrådene som på vegne av soknene skal utøve dette ansvaret. Som eksempel kan det gi seg utslag i at det ikke vil være praktisk mulig å avgi uttalelser til nabovarsler med 14 dagers høringsfrist, når menighetsrådene samles kun en gang pr mnd. Et fellesrådsorgan saksbehandler i dag høringssaker fra private og offentlige organer fortløpende. I møte med andre offentlige etater, for eksempel vernemyndigheter og planmyndigheter, er det viktig at soknets eierrolle representeres ved en profesjonell og faglig kompetent part, slik at prosesser der som regel mange faginstanser er involvert, blir mest mulig forutsigbar. Gravplassforvaltningen er etter dagens lovverk en fellesrådsoppgave etter § 14 i kirkeloven. I Oslo har Kirkelig fellesråd inngått en driftsavtale med</p> |

Gravferdsetaten, for alle gravplassene. Det er et uttrykt ønske fra kommunens side å overta også forvaltningsansvaret for gravplassene, og som en konsekvens av dette på sikt overta hjemmelen til gravplassene. Det nye lovforslaget legger opp til at fylkesmannen, etter søknad fra kommunen, kan treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven her skal overføres kommunen. Det fremstår som underlig at eier/hjemmelshaver til gravplassene, Den norske kirke, ikke en gang skal ha rett til å uttale seg. Kirken, som majoritetstrossamfunn og hjemmelshaver, må fortsatt ha rollen som forvalter av gravplassseiendommene, med mindre kirken selv skulle ønske å delegere dette til annen myndighet, etter avtale. Det er verdt å merke seg at de største trossamfunnene, har uttrykt at de foretrekker at gravplassene forvaltes av trossamfunnet Den norske kirke, framfor Oslo kommune. Dette synspunktet har blitt klart gjennom samarbeidsorganet «Gravferdsrådet», med representanter for alle tros- og livssynsorganisasjoner i Oslo. Kommunen kan være forpliktet til å ta andre hensyn enn de som nødvendigvis gagnar soknets interesser på beste måte.

**27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Dette må fjernes fra forslaget. Kirken v/soknene er eier og hjemmelshaver til gravlundene og gravplassene. Soknene må selv avgjøre om det/de selv vil forvalte og ivareta ansvaret for driften av gravlundene/gravplassansvaret, slik det er i dag. Det er urimelig at staten kan fatte vedtak som fratar kirken som rettmessig eier forvaltningen av- og råderetten til egen eiendom.*

---

Se for øvrig kommentarer i punkt 26.

**28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

**Velg et alternativ**

- ☐ Enig  
☒ Uenig

**Hvor viktig er dette?**

- ☒ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

**Eventuell kommentar**

*Dette bør tas ut av forslaget.  
Ordningen bør videreføres slik den  
er i dag.*